

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministro 2020 m. lapkričio 20 d. įsakymu
Nr. 1V-1195 (Lietuvos Respublikos vidaus
reikalų ministro 2023 m. spalio 18 d.
įsakymo Nr. 1V-663 redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ministerija) vidaus kontrolės politika (toliau – Politika) apima ministerijos vidaus kontrolės principus, tikslus, elementus, dalyvius, jos analizės, vertinimo ir tobulinimo tvarką.

2. Politika ministerijoje kuriama, įgyvendinama ir palaikoma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu (toliau – Įstatymas) bei Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“, (toliau – Aprašas) ir atsižvelgiant į ministerijos, kaip viešojo juridinio asmens, veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, taip pat vidaus kontrolės įgyvendinimą ministerijoje reglamentuojančius dokumentus, kurių sąrašai ir (arba) nuorodos į juos teikiami ministerijos interneto svetainėje <https://vrm.lrv.lt>.

3. Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ir vartojamos Įstatyme ir Apraše.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖ

PIRMASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI IR TIKSLAI

4. Vidaus kontrolė ministerijoje kuriama ir įgyvendinama, laikantis tinkamumo, efektyvumo, rezultatyvumo, optimalumo, dinamiškumo ir nenutrūkstamo funkcionavimo principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje, siekiant įgyvendinti strateginio planavimo dokumentuose ministerijai numatytus tikslus, vadovaujantis ministerijos misija ir padedant užtikrinti, kad:

4.1. ministerijos veikla būtų vykdoma laikantis visų teisės aktų, reglamentuojančių ministerijos veiklą, reikalavimų;

4.2. ministerijos turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

4.3. ministerija, vykdydama veiklą, laikytusi patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;

4.4. teisės aktų nustatyta tvarka teikiama informacija apie ministerijos finansinę ir kitą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

ANTRASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

5. Vidaus kontrolė ministerijoje įgyvendinama pagal kiekvieną iš Įstatymo 6 straipsnyje nustatytų vidaus kontrolės elementų ir pagal Apraše nurodytus vidaus kontrolės elementus apibūdinančius principus – priemones, kuriomis ministerija siekia savo tikslų:

5.1. kontrolės aplinka – tai aplinka, kurioje vykdoma ministerijos veikla, ministerijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, (toliau – ministerijos darbuotojai) atlieka savo funkcijas ir eina savo pareigas, kuri apima ministerijos organizacinę struktūrą, valdymą, personalo valdymo politiką ir praktiką, ministerijos darbuotojų profesinio elgesio principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos ministerijos strateginiams tikslams ir uždaviniams formuoti ir vykdyti, vidaus kontrolei ministerijoje įgyvendinti ir kokybei;

5.2. rizikos vertinimas – tai rizikos veiksnių (įskaitant korupcijos riziką), turinčių įtakos siekiant ministerijos veiklos tikslų, ir pokyčių, galinčių reikšmingai paveikti vidaus kontrolę ministerijoje, nustatymas ir jų analizė, atliekama vadovaujantis Politikos III skyriaus nuostatomis;

5.3. kontrolės veikla – tai veikla, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį ministerijai ir kuri apima įgaliojimų, leidimų suteikimą, funkcijų atskyrimą, finansų, prieigos prie turto ir dokumentų kontrolę, technologijų naudojimą, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų teisės aktuose ir kituose ministerijos dokumentuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;

5.4. informavimas ir komunikacija – nuolatinis siekis, kad ministerijos vidaus ir išorės komunikacijai naudojama ir ministerijos darbuotojų vidaus ir išorės informacijos vartotojams teikiama informacija būtų aktuali, išsami, patikima, teisinga ir teikiama laiku;

5.5. stebėseną – tai reguliari (nuolatinė ir (arba) periodinė) arba atskirais vertinimais atliekama ministerijos valdymo ir priežiūros veikla, siekiant nustatyti, ar vidaus kontrolė ministerijoje įgyvendinama vadovaujantis Politika ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas.

TREČIASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

6. Ministerijos vidaus kontrolės dalyviai: ministras, viceministrai ir ministerijos kancleris (toliau – ministerijos vadovybė), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys ministerijos darbuotojai (ministerijos administracijos padalinys, atsakingas už ministerijos vidaus kontrolės politikos kūrimą, įgyvendinimą ir tobulinimą organizavimą, koordinavimą ir kontroliavimą (toliau – Atsakingas padalinys), ministerijos administracijos padalinių vadovai, kiti ministerijos darbuotojai ir ministerijos vidaus auditoriai.

7. Ministerijos vadovybė užtikrina vidaus kontrolės ministerijoje sukūrimą, jos įgyvendinimą ir tobulinimą, Politikos nustatymą.

8. Atsakingas padalinys:

8.1. organizuoja ir koordinuoja Politikos rengimą, įgyvendinimą ir atnaujinimą;

8.2. kartu su kitais ministerijos administracijos padaliniais pagal kompetenciją prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą ministerijoje;

8.3. kasmet atlieka Politikos IV skyriuje nurodytą ministerijos vidaus kontrolės analizę, vertina ministerijos vidaus kontrolės atitiktį Politikai, teikia pasiūlymus ministerijos vadovybei dėl vidaus kontrolės priemonių taikymo, rizikų valdymo;

8.4. kartu su kitais ministerijos administracijos padaliniais dalyvauja formuojant ministerijos veiklos kokybės rodiklius ir koordinuoja, kontroliuoja jų įgyvendinimą;

8.5. koordinuoja informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą ministerijoje, įskaitant ministerijai pavaldžius ir (arba) atskaitingus viešuosius juridinius asmenis, rengimą ir teikimą finansų ministro nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos finansų ministerijai;

8.6. teikia ministerijos administracijos padaliniamis metodinę ir praktinę pagalbą dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo;

8.7. intranete skelbia informaciją, susijusią su vidaus kontrolės įgyvendinimu.

9. Ministerijos administracijos padalinių vadovai atsakingi už nuolatinės (kasdienės) stebėsenos užtikrinimą, rizikų nustatymą ir informacijos, reikalingos vidaus kontrolės analizei ir vertinimui atlikti, pateikimą Atsakingam padaliniui pagal vadovaujamo padaliniui priskirtas funkcijas.

10. Visi ministerijos darbuotojai, atlikdami savo tiesiogines funkcijas, kartu įgyvendina ir vidaus kontrolę, yra atsakingi už vidaus kontrolės veiksmingumo užtikrinimą ir veiklos problemų nustatymą, jie apie nustatytus rizikos veiksnius nedelsdami informuoja Atsakingą padalinį.

11. Vidaus auditoriai, atlikdami vidaus auditą, tiria ir vertina vidaus kontrolę ministerijoje ir teikia ministerijos vadovybei, ministerijai pavaldžių ir (ar) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovams vidaus kontrolės tobulinimo rekomendacijas, konsultuoja ministerijos vadovybę, ministerijos administracijos padalinių ir (ar) ministerijai pavaldžių ir (ar) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus vidaus kontrolės klausimais.

12. Ministerijos dokumentų (nuostatų, pareigybių aprašymų ir kitų dokumentų), kuriuose nustatytos ministerijos darbuotojų kaip vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė, išrašai arba nuorodos į juos pateikiamos ministerijos interneto svetainėje <https://vrm.lrv.lt>.

KETVIRTASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMAS

13. Vidaus kontrolė ministerijoje įgyvendinama, integruojant vidaus kontrolę į ministerijos veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną), nuolat tobulinant ir prireikus keičiant ministerijos vidaus kontrolę atsižvelgus į pokyčius.

14. Ministerijos vadovybė formuoja ir palaiko teigiamą ministerijos darbuotojų požiūrį į vidaus kontrolę ministerijoje.

15. Ministerijos finansų kontrolė yra ministerijos vidaus kontrolės dalis. Finansų kontrolė ministerijoje atliekama, vadovaujantis vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintomis ministerijos finansų kontrolės taisyklėmis, reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą ministerijoje ir ministerijos finansų kontrolę atliekančių darbuotojų pareigas ir atsakomybę.

16. Už ministerijos finansų kontrolę atsakingi ministras, ministerijos kancleris ir jų paskirti ministerijos darbuotojai. Ministerijos darbuotojas, kuriam pavestos atlikti vyriausiojo buhalterio (buhalterio) funkcijos, paskiriamas atsakingu už išankstinę finansų kontrolę. Tas pats darbuotojas negali būti paskirtas atsakingu ir už išankstinę, ir už paskesnę finansų kontrolę.

17. Tinkamai komunikacijai užtikrinti ministerijoje gali būti parengta vidinės ir išorinės komunikacijos strategija.

III SKYRIUS RIZIKŲ VALDYMAS

18. Rizikos valdymas ministerijoje organizuojamas pagal Rizikų valdymo tvarkos aprašą, tvirtinamą vidaus reikalų ministro įsakymu.

19. Atsižvelgiant į nuolat kintančias ministerijos ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, rizikos (tikimybės, kad tam tikri vidiniai ar išoriniai veiksniai ar pokyčiai gali neigiamai paveikti ministerijos veiklos tikslų, uždavinių įgyvendinimą ir tinkamą vidaus kontrolės funkcionavimą) vertinimas turi būti atliekamas nuolat ir (arba) periodiškai.

20. Rizikos valdymo procesą sudaro rizikos veiksnių nustatymas, jų analizė ir vertinimas, toleruojamos rizikos nustatymas, reagavimo į riziką numatymas. Rizikos valdymas ministerijoje organizuojamas pagal šias pagrindines ministerijos veiklos sritis:

20.1. strateginius tikslus – strateginio planavimo dokumentuose vidaus reikalų ministrui ir (arba) ministerijai nustatyti tikslai ir uždaviniai su planuojamais pasiekti rezultatais per planavimo dokumentuose nurodytą laikotarpį;

20.2. veiklos tikslus – efektyvus ir veiksmingas ministerijos turimų išteklių panaudojimas;

20.3. atskaitomybės tikslus – ministerijos vidaus ir išorinių ataskaitų patikimumas;

20.4. atitikties tikslus – ministerijos veiklos atitiktis teisės aktų reikalavimams, priežiūros ir kontrolės institucijų rekomendacijoms ir geros praktikos pavyzdžiams.

21. Ministerijos vidaus kontrolės dalyvių pareigų ir atsakomybių pasidalijimas, valdant rizikas pagal trijų linijų modelį¹, nurodytas Politikos 1 priede esančioje schemeje. Nustačius riziką, atliekamas rizikos svarbos įvertinimas ir galimų reagavimo į riziką būdų parinkimas:

21.1. rizikos mažinimas – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos;

21.2. rizikos perdavimas – rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pavyzdžiui, apdraudžiant ar perkant tam tikras paslaugas);

21.3. rizikos toleravimas – rizikos prisiėmimas, kai rizikos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neviršija nustatytos toleruojamos rizikos ir nesiimama jokių veiksmų rizikai mažinti;

21.4. rizikos vengimas – konkrečios veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti veiklos rizikos iki toleruojamos rizikos.

22. Sprendimus dėl reagavimo į riziką ir dėl toleruojamos rizikos nustatymo priima ministerijos vadovybė pagal motyvuotus Atsakingo padalinio pasiūlymus. Jeigu po pritaikyto reagavimo į riziką būdo likusi rizika viršija toleruojamą riziką, ministerijos vadovybė turi iš naujo apsvarstyti reagavimo į riziką būdą arba toleruojamą riziką.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

---

¹ Trijų linijų modelis – Tarptautinio vidaus auditorių instituto (angl. *The institute of internal auditors, IIA*) 2020 m. pristatytas 3 gynybos linijų modelio (angl. *The Three Lines of Defense Model*) atnaujinimas. Jis padeda organizacijoms nustatyti struktūras ir procesus, geriausiai padedančius siekti organizacijos tikslų, sustiprinti organizacijos ir rizikų valdymą, išvengti painiavos, veiklos dubliavimo, persidengimo ir neveiksmingumo. Trijų linijų modelį pristatančio leidinio lietuvių kalba interneto nuoroda: <https://vaa.lt/wp-content/uploads/2020/09/Trij%C5%B3-linij%C5%B3-modelis.pdf>.

23. Atsakingas padalinys kiekvienais metais iki vasario mėnesio paskutinės dienos atlieka ministerijos vidaus kontrolės analizę ir vertinimą, apimančią visus vidaus kontrolės elementus. Analizės metu įvertinami ministerijos veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė ministerijoje įgyvendinama vadovaujantis Politika ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, vidaus ir kitų auditų rezultatai ir numatomos ministerijos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės. Vertinimui atlikti naudojami ministerijos intranete skelbiami klausimynai ir formos: kontrolės aplinkos vertinimas, rizikos valdymo vertinimas, kontrolės veiklos vertinimas, informavimo ir komunikacijos vertinimas, stebėsenos vertinimas. Klausimynai peržiūrimi ir pagal poreikį atnaujinami kasmet prieš atliekant ministerijos vidaus kontrolės analizę ir vertinimą. Klausimynus ir formas rengia, skelbia, peržiūri ir atnaujiną Atsakingas padalinys.

24. Ministerijos vidaus kontrolė vertinama:

24.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

24.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos viešojo juridinio asmens veiklos rezultatams;

24.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką viešojo juridinio asmens veiklos rezultatams;

24.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką viešojo juridinio asmens veiklos rezultatams.

25. Vidaus kontrolės veiksmingumo stebėsenai vykdyti, naujoms rizikoms nustatyti ir ministerijos vidaus kontrolės analizei atlikti Atsakingas padalinys gali pasirinkti visas teisėtas priemones ir būdus (atlikdamas nuotolinę stebėseną ir (ar) nuotolinę apklausą; veiklos rodiklių vertinimą; gyventojų apklausą ir sociologinius tyrimus; klausimynų papildymą; pasitarimų metu gautos informacijos vertinimą ir išvadų bei rekomendacijų rengimą; psichologinio klimato tyrimų atlikimo inicijavimą; patikrinimus ir veiklos vertinimus; kitų valstybės institucijų ar įstaigų, turinčių teisę kontroliuoti ministerijos veiklą, pateiktos informacijos ir kitus vertinimus) ir turi teisę:

25.1. gauti iš ministerijos darbuotojų ar ministerijos administracijos padalinių visą reikalingą informaciją, susijusią su vidaus kontrolės veikimu;

25.2. pasitelkti ministerijos darbuotojus (suderinus su jų tiesioginiais vadovais), taip pat kreiptis į kitas institucijas dėl specialistų ir (ar) nepriklausomų ekspertų pasitelkimo specifinėms sritims įvertinti.

26. Vidaus kontrolės vertinimo rezultatai apibendrinami, parengiant vidaus kontrolės analizės ir vertinimo ataskaitą (2 priedas). Ataskaitą tvirtina ministerijos kancleris, ji registruojama ministerijos dokumentų valdymo sistemoje.

27. Atliktą ministerijos vidaus kontrolės analizę ir jos vertinimo rezultatus Atsakingas padalinys pristato ministerijos vadovybei, kuri gali siūlyti ministerijos vidaus auditoriams atlikti atskirų ministerijos veiklos sričių vidaus auditą. Su ministerijos vidaus kontrolės vertinimo rezultatais supažindinami visi ministerijos darbuotojai, informaciją skelbiant ministerijos intranete.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Vidaus kontrolės dalyviai turi vengti perteklinės kontrolės, kuri yra žalinga ir pavojinga ne mažiau nei kontrolės nebuvimas.

29. Politika nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

30. Informacijos, susijusios su Politika ir jos įgyvendinimu ir teikiamos ministerijos interneto svetainėje <https://vrm.lrv.lt>, periodišką peržiūrėjimą ir atnaujinimą koordinuoja Atsakingas padalinys.
